

Program kandidáta na děkana DF JAMU
pro období 2020-2024

doc. Mgr. Petr Francán

březen 2020

doc. Mgr. Petr Francán (1973) - životopis

Vzdělání

Roku 2000 absolvoval s vyznamenáním Hudební vědu na Filozofické fakultě MU
1996-2000 s indexem mimořádného studia navštěvoval vybrané semináře DF JAMU

Umělecké aktivity

Více než šedesát samostatných fotografických výstav v ČR i zahraničí
Více než třicet společných fotografických výstav v ČR i zahraničí
Více než třicet dokumentárních filmů v pozici režisér, střihač, kameraman či scénárista
Dlouhodobá spolupráce s Divadlem U stolu, Českou televizí, Televizí Noe, Jihomoravským krajem, Filharmonii Brno a CEITEC – Středoevropským technologickým institutem

Působení na JAMU

Od 2002 odborným asistentem na DF
Od 2008 vedoucím Laboratoře práce s médii
Od 2012 docentem Dramatických umění
Od 2013 vedoucím Ateliéru audiovizuální tvorba a divadlo
2013-2016 členem Akademického senátu DF JAMU
2013-2016 členem a předsedou Akademického senátu JAMU
2013-2016 členem pléna Rady vysokých škol ČR
Od 2016 děkanem Divadelní fakulty
Od 2016 členem UR JAMU
Od 2016 členem UR DAMU

Občanské aktivity

2010-2014 zastupitel města Židlochovice
Od 2010 člen TOP09
Od 2012 místopředseda občanského sdružení Za zámecké Židlochovice
2014-2018 předseda Mediální komise města Židlochovice
Od 2014 člen školské rady Gymnázia Židlochovice
Od 2016 předseda občanského Spolku za povznesení kultury a vzdělanosti
2018-2022 zastupitel města Židlochovice

Program kandidáta na děkana DF JAMU

pro období 2020-2024

Vážené senátorky a senátoři Akademického senátu Divadelní fakulty JAMU,

vážené členky a členové akademické obce DF JAMU,

milé kolegyně a kolegové,

píši svoji děkanskou koncepci za vyhlášeného stavu nouze, v čase nejistém. Hodlám se ve své koncepci zabývat budoucností, ovšem po tyto dny se zabývám dost intenzivně budoucností v globálním měřítku a takřka bez ustání. Nechci tím říci, že mé myšlenky přetrvávají u podstatnějších záležitostí než je děkanský program, spíše vidím tak nějak ostřeji než obvykle a vnímám věci v hlubším kontextu, jako patrně nyní my všichni.

Výhodou i nevýhodou této děkanské volby je fakt, že jsem jediným jejím kandidátem. Využiji tedy jednu oboustranně výhodnou skutečnost, a to že nemusím v rámci textu přesvědčovat čtenáře, kým jsem. Zním naši akademickou obec a ona zná mne. Pokud se v tomto nemýlím, mohu si snad dovolit koncipovat svůj program více na osobní i věcné rovině, bez dlouhého zasazování do kontextu.

Text, který předkládám, není příliš čtivý. Chybí mu nadsázka i hravost, vím to. Nedomnívám se však, že jde o text bez hodnoty. Jeho forma dokládá mimo jiné, jak hluboko jsem se za poslední čtyři roky ponořil do jednotlivých rovin fungování naší fakulty, a pokud mám o tomto stavu podat důvěryhodné svědectví, nemohu utéci do jiné, literárnější podoby. Berte tedy následující stránky, prosím, coby zdroj dat, která je možné upřesnit, upravit, popřípadě zpochybnit či přijmout. Budu-li pro čtenáře občas mluvit cizím jazykem, žádám o trpělivost. Třeba se mi podaří v následujícím odstavci navrátit do reálného světa a opět se setkáme. A třeba tato koncepce vydá své svědectví až na samém konci, a obhájí svoji existenci coby celek.

Předem díky každému, kdo si ji pozorně přečte.

Ohlédnutí

Je pro mne velmi poučné, podívat se na svoji koncepci z roku 2016 a porovnat ji se současným stavem. Nejedem z pedagogů naší fakulty mne upozorňoval, že po čtyřech letech děkanování bude moje původní koncepce porovnávána s realitou, ať s tím počítám.

Chci jít této výzvě v ústřety a rád bych se na prvních stránkách svého nového programu ohlédl a poctivě si přiznal, které představy se mi ve spolupráci s Vámi všemi podařilo naplnit a které nikoli. Vyberu konkrétní sentence ze své koncepce 2016-2020, jež obsahovaly jisté sliby či závazky a velmi stručně na následujících třech stranách okomentuji výsledky. Koho by toto bilancování zajímalo méně, doporučuji pokračovat přímo na stranu 8.

Myšlenky z roku 2016, uváděné tučně s odrážkou:

- **„Fakulta by měla být pro pedagogy i studenty místem bezpečí, důvěry a dialogu.“**

Pevně věřím a doufám, že jsem za minulé období takzvaně neuhnul před žádnou z bytí jen hypotetických debat či kritických diskuzí.

Prostor bezpečí a důvěry a dialogu jsem se snažil zabezpečit:

- 1) pravidelnými děkanskými konzultačními hodinami, vždy první čtvrtek v měsíci, vždy anoncované aktualizacími emaily. V průměru jsem měl návštěvnost mezi pěti až sedmi studenty za jedny konzultace a řešil jsem skutečně velmi široké spektrum otázek, od těch velmi osobních až po čistě úřední. Že byly konzultační hodiny funkční mne samozřejmě těší, ale i kdyby nebyly studenty využívány vůbec, měly by svoji hodnotu. Již jen samotný fakt, že možnost napřímo oslovit děkana je nabízená studentům institucionálně, považuji za velmi důležité;
- 2) skrze úvodní i závěrečný kurz profesní připravenosti, pečující o komfortní vstup studentů na DF JAMU, stejně jako poučený výstup do praxe praktikujícího umělce. Oba kurzy byly aplikovány povinně v rámci nových akreditací a je možné, že někteří členové akademické obce se s nimi ještě nesetkali. Vstupním kurzem prochází všechny nastupující bakalářské ročníky a má charakter velmi zevrubného úvodu do studia na Divadelní fakultě, včetně praktických dovedností. Jeho součástí je například zdravotnický kurz. Výstupní kurz není všeobecný, ale naopak je specializován dle jednotlivých studijních programů a připravuje studenty do konkrétní umělecké praxe a zahrnuje široké spektrum praktických doporučení, včetně teoretické podpory právní a finanční;
- 3) angažováním klinické psycholožky dr. Lucie Hornové do pedagogického týmu, ale také jejím působením coby praktikujícího psychologa s oficiální fakultní studentskou poradnou a možností využití mimořádně rychle aplikované odborné terapeutické pomoci pro zájemce z řad studentů. Paní doktorka konzultuje po celý akademický rok s jednotlivci a také pomáhá řešit akutní případy, které by v běžné psychologické poradně čekaly na první terapii v rádech týdnů až měsíců.

- ***„Chci klást důraz na intenzivní vývoj Divadelní fakulty. Domnívám se totiž, že náš extenzivní vývoj již dosáhl svého vrcholu a svým způsobem jej i překročil“.***

Slib, že se nebudeme rozrůstat co do počtu ateliérů, byl dodržen, vyjma přerodu tříletého bakalářského studia Ateliéru fyzického divadla na čtyřleté magisterské. Snaha o rozšíření studijních prostor se mi ale podařila jen částečně. Máme zabezpečen byt na Orlí, coby náhradní výukový prostor pro scénografii po dobu rekonstrukce ateliéru na ulici Bayerova, a plánujeme nové výukové prostory, jež budou vybudovány v rámci celkové rekonstrukce kolejí Astorka. Zajistit nové prostory pro fakultní projekty a výuku, pokud možno i venkovní, považuji za jeden z budoucích cílů. Usiloval jsem o zajištění náměstíčka Pohořelec, včetně přílehlé budovy, ale přes počáteční nadějně jednání z realizace zcela sešlo. Štěstí přeje připraveným a my budeme hledat i nadále.

- ***„Jedním z nezbytných materiálů, který by měl podchytit mnohé aspekty pedagogické práce na DIFA, je tzv. kariérní plán zaměstnance, který měl být dle zápisu kolegia rektora připraven k 30/11/2013.“***

Personální plány pracovišť a kariérní plány byly definitivně dopracovány v srpnu 2019, nyní jsou aplikovány vedoucími ateliérů a dalších pracovišť. Personální plány pracovišť zachycují v pravidelném cyklu personální stav jednotlivých ateliérů a mapují jejich výhledy a specifika. Také kvantifikují počet spolupracujících externistů a jejich úhrnnou cenu za každý semestr. Kariérní plány zaměstnanců zaznamenávají profesní požadavky pracovišť na konkrétní zaměstnance, ověřují jejich profesní růst a také evidují nabídku (nebo vůli) zaměstnance dále se vzdělávat a umělecky na Divadelní fakultě působit.

- ***„Domnívám se, že úroveň Divadelní fakulty je přímo úměrná úrovni ateliérů. A úroveň ateliérů je přímo úměrná úrovni jejich vedoucích.“***

V tomto bodě nejde o slib, ale spíše o nezadržitelný tok času a vyrovnávání se s ním. Všichni víme, jaké ztráty jsme v posledních dvou letech utrpěli odchodem prof. Brettschneiderové, prof. Derflera a v neposlední řadě prof. Kovalčuka. Na druhou stranu mám radost z příchodu řady perspektivních pedagogů. Řazeno abecedně a jistě v neúplném výčtu uvádím ty, na jejichž angažování do pevného úvazku jsem se osobně podílel: Mgr. Bumbálka, dr. Buršové, MgA. Buše, Mgr. Gombára, dr. Hornové, MgA. Jandové, dr. Jebavé, Mgr. Němce, dr. Satkové, dr. Seríše, Mgr. Škrobánkové a dalších.

- ***Po létech, kdy byla výuka jazyků na naší fakultě z finančních důvodů ohrožena, jsem napsal, že „považuji pro studenta Divadelní fakulty kabinet jazyků za nepostradatelný“.***

Výuka cizích jazyků se u nás v posledních letech nijak neumenšila, ba naopak. Kromě rozšíření pedagogického týmu o Mgr. Katarínu Novotnou jsme zavedli i kurz češtiny pro slovenské studenty, aby byli schopni naplnit předpoklad písemné absolventské práce v českém jazyce.

V rámci doktorského studia jsme výuku anglického jazyka rozšířili o kurzy řečnických dovedností, a to v přesném čtyřsemestrálním rozvrhu. Samozřejmě je nezbytné, aby si doktorští studenti osvojovali více cizích jazyků, ať již jde o němčinu či francouzštinu etc, a velmi často je to na doktorských seminářích patrné. Nicméně angličtina coby jazyk všech doktorských konferencí je zcela nepodkořitelným základem pro Ph.D. absolventy DF JAMU.

- ***„Dlouhodobě pozoruji, že ne zcela se nám daří uskutečňovat propojení studentů s profesní divadelní scénou“.***

Zde je nekonečná práce před námi, ale udržujeme blízké pracovní vazby s většinou brněnských divadel a kromě tradičních spolupracovníků (ND Brno, Městské divadlo Brno, divadla sdružená pod CED) jsme uzavřeli v roce 2019 partnerství s BuranTeatrem a jsme před dohodou s Divadlem Bolka Polívky. Z dalších oblastí je jistě nutno zmínit Českou televizi a Český rozhlas, obé na mnoha úrovních jednotlivých redakcí, dále nezávislá média, nezávislé divadelní scény skrze Asociaci nezávislých divadel a Ochranou asociace zvukařů a mnohé další.

- ***„Možná bych viděl drobné rezervy v závěrečných doktorských hodnoceních absolventských představení magisterských oborů, aby byla skutečným přínosem jak pro absolventy herectví, dramaturgie či režie, tak pro doktorandy samotné“***

Diskuze nad absolventskými představeními prošly, jak známo, za minulé čtyři roky již dvojnásobnou proměnou a jsme uprostřed hledání optimálního tvaru. Nicméně se domnívám, i podle ohlasu studentů, že snaha o posun k praktičtějšímu tvaru je evidentní. Doktorská studia po skonu prof. Kovalčuka musela dojít přirozené proměny. Proces jakékoliv transformace je vždy náročný a já jsem byl spolu s kolegy veden snahou zohlednit i dosavadní zkušenosti doktorandů se studiem a účinněji je zapojit do fungování fakulty.

V létě 2019 byla jmenována nová oborová rada v čele s prof. Cejpkem a je připravována reakreditace doktorských studií, která by měla být Národnímu akreditačnímu úřadu předložena patrně ke sklonku tohoto kalendářního roku. Vzhledem k počtu a úrovni doktorských studentů i jejich stávající celofakultní aktivitě jsem v otázkách vzájemného dialogu docela optimistou.

- ***„Chceme, aby se k nám absolventi znali, a chceme je připravovat tak, abychom se i my mohli znát k nim“.***

Kromě spolupráce se zmiňovanými divadly plánuji založení nadačního fondu, na bázi tzv. „startupu“, čistě a výhradně pro naše absolventy do pěti let od ukončení studia. Již je připravována grantová žádost a pokud uspějeme, budeme schopni organizovat soutěž našich absolventů o uvedení jedné nezávislé divadelní inscenace ročně. Stále mám pocit, že přes veškeré cvičné imitace divadelních provozů nepřipravujeme dostatečně naše absolventy na nástup do tvrdé divadelní reality, kde se ocitají většinou bez stálého místa. Zmíněný „startup“ by mohl být způsobem, jak onen první náraz částečně zmírnit a poskytnout alespoň některým našim čerstvým absolventům finanční prostředky na uměleckou seberealizaci bez existenčních obav. Tento čistě divadelní projekt by měl mít samozřejmě časem i varianty zahrnující naše studijní programy, jež svým profesním působením do divadel nemíří.

- ***„Chceme-li pečovat o svoji prezentaci, musíme především pečovat o Divadelní studio Marta a nové Divadlo na Orli.“***

S potěšením mohu konstatovat, že díky úspěšnému podání grantu OPVVV I (Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, poskytovaný MŠMT), byla do obou divadel investována částka atakující v úhrnu 40 milionů korun.

- ***„Již dlouhé roky fakulta a celá JAMU duševně trpí při spuštění vlastních webových stránek.“***

Je neuvěřitelné, co všechno se mohlo přihodit, že stále nemáme nový web JAMU v oficiálním provozu. Alespoň jsme v létě 2019 (za pouhý měsíc a půl práce!) připravili nový web pro uchazeče studujdf.jamu.cz.

Patrně žádnému členu akademické obce naší fakulty nemohlo uniknout, že v roce 2019 jsem založil PR oddělení naší fakulty. V jeho čele stojí Mgr. Lahodová, která ve spolupráci s projektovou kanceláří DF JAMU (pod vedením Mgr. Dědové) a vybranými studenty mílovými kroky posouvá kupředu prezentaci naší fakulty na sociálních sítích, stejně jako i výrobu PR předmětů. Nový „náborový“ web vznikl také jejich péčí.

- ***„Chci, aby naši pedagogové měli představu, jaké finanční ohodnocení je na Divadelní fakultě čeká.“***

Zde mohu říci, že jsem měl finančně šťastné čtyřleté období, ve kterém se podařilo jednáním reprezentace JAMU s MŠMT navýšit celoškolský rozpočet v letech 2016-2020 o 20 % pro všechny. Navíc jsme společným úsilím ve vnitřním mzdovém předpisu odstranili navyšování mezd dle „odsloužených“ let. Díky tomu začínající pedagogové dosáhli na více než 50% nárůst mezd za poslední čtyři roky, a to je velký úspěch. Cítím potřebu podotknout, že tím není nijak kvalifikována či diskvalifikována hodnota mezi začínajícím pedagogem oproti jinému velmi zkušenému. Jen došlo k záchranné korekci nástupních platů odborných asistentů, kteří ještě v roce 2016 měli nástupní mzdu 17.300,- hrubého. Jako rodič tří dětí mám velmi reálnou představu, jak šlo či nešlo s uvedenou částkou po jejím zdanění vyjít. I proto jsme se rozhodli při prvním navyšování mezd ošetřit právě nástupní mzdu. K vyčíslení kvality mají sloužit jiné finanční nástroje.

Učinil jsem také revizi funkčních příplatků i jejich struktury, takže nyní odpovídá skutečnému výkonu zaměstnanců DF JAMU. V oblasti odměn mi poskytují vždy k 25. dni v měsíci vedoucí pracovníci hodnocení svých podřízených (ale i spolupracovníků z jiných pracovišť), na základě kterého jsou v průběhu celého kalendářního roku udělovány měsíční odměny. Přehled udělených odměn pak dostávají ode mne vedoucí v ročním výpisu, aby věděli, jak se jejich hodnocení odráží na konkrétní mzdě konkrétních zaměstnanců jejich pracoviště. Dlouhodobý vývoj odměn i mezd je samozřejmě dlouhodobě reflektován i v kontextu dalších veřejných vysokých škol.

- ***„Kam by se mohl náš technologický rozvoj zaměřit je například již dlouho potřebná péče o archivní materiály.“***

Za poslední čtyři roky od výše citované věty stouplо množství potřebného prostoru pro zálohování několikanásobně. AV záznamy a fotodokumentace našich školních děl jsou prováděny na nejvyšší možné technologické úrovni, proto by byla velká škoda tyto zdrojové materiály ukládat v nižší kvalitě, než je originál.

Díky projektu OPVVV I a II investuje Divadelní fakulta v posledních dvou letech částku 12 milionů do online zálohovacího úložiště, sloužícího především pro rychlé zpracování a sofistikovanou archivaci AV materiálů a dat obecně.

Zde si dovolím ohlížení a bilancování koncepce 2016-2020 ukončit. Další dosud nezmíněné náměty, jež obsahovala například moje volební přednáška z dubna 2016, budou zahrnuty a popřípadě okomentovány v rámci výhledu na léta 2020-2024, který následuje vzápětí.

Jsem si vědom, že ohlédnutí vyznívá značně nesebekriticky. Na jeho obhajobu ale musím říci, že žádný z úkolů jsem neplnil, neřešil jen já sám. Kdyby nebylo nezměrné pomoci všech členů kolegia děkana, nezmohl bych se ani na část z uskutečněného. A v podstatě ani naše kolegium nebylo oním konečným realizačním týmem. Na většině úkolů participovali zaměstnanci našeho děkanátu, vedoucí ateliérů a často celá akademická obec Divadelní fakulty. Vnímám jsem ono spolupodílnictví, a vnímám dosud, nejen jako nadstandardní pracovní nasazení, ale i jako projev důvěry a jsem za něj upřímně vděčný.

Výhled na léta 2020-2024

Ke svému volebnímu výhledu bych mohl dobře použít *Plán realizace strategického záměru na léta 2020-2025*, který nyní vzniká v kolektivu kolegia děkana. Já sám jsem v prvním děkanském období zdědil plán 2016-2020, který byl každý rok kolegiem společně aktualizován, a onen nově chystaný plán zasáhne dokonce dvě děkanská volební období. Plán 2020-2025 je závazný pro celou fakultu, vzniká zevrubnou diskuzí kolegia, akademického senátu a dalších pedagogů či studentů, kteří mají na jeho tvorbě zájem (bývá totiž předložen akademické obci k diskuzi). Navíc letos do něj chceme promítnout výsledky mezinárodního evaluačního panelu z počátku března 2020. Vyznění strategického plánu Divadelní fakulty se pak pochopitelně promítá do plánu celé Janáčkovy akademie múzických umění. Takovýto závazný plán nemůže a nesmí být „plánem jednoho muže“. I proto si jej nechci přisvojit a ve volebním výhledu poskytnu mé skutečné osobní priority, byť se pochopitelně mohou s chystaným *Plánem realizace strategického záměru 2020-2025* dílčím způsobem překrývat.

Nastupující období 2020-2024 mohu nazírat trojím pohledem:

1) uměleckým; 2) pedagogickým a 3) ekonomickým. A každý ze tří jmenovaných pohledů chci obrátit ještě směrem dovnitř a směrem ven. Při komentování se vynasnažím o maximální srozumitelnost a stručnost.

Umělecký pohled dovnitř

Dovolím si nejprve blíže představit Dramaturgickou radu divadel DF. Rada byla založena před rokem a půl a sdružuje v sobě dočasně odpovědné pedagogy za dvě divadelní sezóny: aktuální a tu budoucí. Snahou je eliminovat omyly směrem do budoucna a optimalizovat systém tvorby divadelních sezón v obou školních divadlech a nejen v nich. Náš „DRD“ také projednává nadcházející umělecké projekty na fakultní půdě a plánuje jejich technicko-provozní zabezpečení, včetně transparentního financování. Do budoucna si slibují, že dosáhneme nejen rozumného ustáleného počtu projektů, ale hlavně se vyhneme jejich kumulaci v čase a prostoru. Rozhodně nejde o to projekty nepodporovat či rušit, jen potřebujeme pro hladší chod fakulty stanovovat semestrální priority uměleckých výstupů koordinovaně a s citlivým ohledem na koexistenci mnoha tvůrčích ateliérů v jedné budově.

K tomu je ale nezbytná jistá systematičnost všech zúčastněných, včetně naplňování databáze uměleckých děl, což zatím skutečně nepatří k našim silným stránkám. Nebudeme-li ovšem dostatečně reflektovat naši vlastní uměleckou činnost, naprosto logicky se nám to časem vymstí.

Jestliže učíme sebezpoznání naše studenty, jakožto poznávání vlastního uměleckého nástroje, musíme téhož být schopni i jako instituce!

Poslední věta je v nastupujícím období zvláště podstatná. Na naší, studentské či společné tvorbě stále objevujeme nové aspekty, které nám umožňují prokazovat svoji svébytnost, jedinečnost a originalitu. Díky umělecké tvorbě jsme dosud byli schopni obstát před jakoukoli výzvou vysokoškolského (i jiného) byrokratismu, vždy jsme našli odůvodnění naší jinakosti, objevili její pozitiva a i díky tomu většinou stojíme v první linii při řešení nových výzev.

Rád bych tedy, jak několikrát v tomto textu opakuji, náš tak trochu „šílený“ umělecký běh ne snad zpomalil, ale spíše podrobil hlubšímu zkoumání. Abychom pochopili, kým jsme nejen každý sám za sebe, ale i jako umělecké akademické společenství.

Umělecký pohled ven

Prezentaci naší fakulty navenek pravidelně naplňujeme absolventskými představeními ve Studiu Marta a DnO a našimi festivaly (SETKÁNÍ/ENCOUNTER, Salon původní tvorby, Sítka a nově JAMŮVÍ). To je dle mého názoru ovšem málo, Divadelní fakulta by měla být vidět a slyšet v ulicích města mnohem více a častěji, třeba i v nepravidelném rytmu. Proto jsem navázal na výroční divadelní průvod pořádaný k sedmdesátinám JAMU a každý rok pořádáme divadelní průvod na zahájení akademického roku, spolu s iniciačním ceremoniálem pro první ročníky. Když pro tuto chvíli pominu silné a velmi důležité kouzlo imatrikulačního přijetí nových studentů do akademické obce DF JAMU, je celá akce zaměřena na obyvatele Brna, činí nás jeho součástí a tříbí naše cirkusové dovednosti. Není to nikdy jednoduché, ale na konání těchto průvodů docela lpím a trvám. Jejich ohlas a dopad na působení fakulty ve veřejném prostoru je totiž opravdu mimořádný. Naštěstí se letos již pro následující ročník ustálil tým pedagogů i způsob oslovování studentů ve vztahu k průvodům budoucím. Jistá obdoba imatrikulačního průvodu pak bývá realizována při zahájení Mezinárodního festivalu divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER. Aby dávaly ony průvody smysl a měly studijní přínos i pro studenty průvody realizující, rozhodli jsme se po zpětné vazbě studentů ke každému z průvodů vyhlašovat specializované workshopy cirkusových dovedností, které by mohli studenti před průvodem s lektory nacvičit a v průvodu pak prakticky zúročit.

Spolupráci s brněnskými divadly jsem zmiňoval již výše a nebudu ji zde duplikovat, nicméně je zcela zásadní a ve vztahu k budoucímu profesnímu uplatnění studentů nezbytná.

V posledních dvou letech se nám velmi osvědčila spolupráce s FAMU na kurzech filmového herectví a v obecné rovině bych obdobnou spolupráci uměleckých vysokých škol velmi uvítal. Sporadickou spolupráci se UTB či UPOL bych velmi rád zintenzivnil a zaměřil naši pozornost i na brněnskou Fakultu výtvarných umění, dále Fakultu architektury VUT či bratislavskou VŠMU.

Pedagogický pohled dovnitř

Zásadní změna za poslední čtyři roky proběhla ve struktuře fakulty. Do děkanské pozice jsem nastupoval za systému devatenácti zcela samostatných ateliérů, tří kabinetů a jedné laboratoře, z nichž máme dnes šest (s doktorským sedm) nově vzniklých studijních programů a stále tři kabinety a jednu laboratoř. Změna zásadní, jež umožnila navzájem porovnat a zkoordinovat dříve svébytné ateliéry, dnes „ukryté“ pod specializacemi. V rámci programů mají nyní stejně zaměřené ateliéry shodné struktury výuky a vyjma uměleckých specifik, můžeme kvantifikovat výčet dovedností a znalostí, jimiž by se měli vykazovat absolventi konkrétních studijních programů, bez ohledu na ateliér jenž absolvovali.

Za velmi uspokojujivé považuji úspěšné reakreditování všech bakalářských a magisterských programů, až na záměrně později podaný program „Divadlo a výchova“, což stálo všechny ateliéry mnoho sil a zdaleka se nejednalo o samozřejmou věc. Nad každým z programů je určen jeho garant, což je pozice zprostředkující zaslíbený vztah mezi vedením a konkrétním studijním programem.

Protože mi však díky sjednocení výuky připadla možnost srovnání, neodpustím si drobné osobní cíle. Rád bych se zasadil u hereckých oborů, ale nejen u nich, o větší časovou dotaci možnosti nepovinné výuky založené na fyzických dovednostech. Umím si představit pravidelné tělocvičné aktivity ve večerních hodinách pro zájemce, stejně jako pravidelná ranní relaxační cvičení.

Také chci obnovit na Divadelní fakultě výuku hry na hudební nástroje, protože i zde se jedná o dovednosti, které každý herec ve své praxi často a rád uplatní. Nákup hudebních nástrojů v ceně cca 500 tisíc jsem naplánoval do projektu OPVVV II.

Jako poslední nezbytná dovednost, a opět nejen pro herce, se mi jeví jevištní mluva, rétorické dovednosti a mluvní kultura obecně. Již jsme s pedagogy jevištní mluvy i uměleckého přednesu absolvovali několik diskuzí, nicméně si jsem vědom, že reálně toho bylo zatím učiněno jen opravdu velmi málo.

Pedagogický pohled ven

Na prvním místě, stejně jako v případě „uměleckého pohledu ven“ musím uvést Divadelní studio Marta a Divadlo na Orlí. Absolventské inscenace, jejich obsah, provedení, ale i způsob prezentace v televizi, v rozhlasu, v tištěných či elektronických materiálech, to všechno je výsledkem umělecké činnosti, která pod zkušeným pedagogickým vedením vydává svědectví o Divadelní fakultě. Myslím ale, že tuto skutečnost všichni společně žijeme semestr co semestr a není ji členům akademické obce DF JAMU zapotřebí zevrubněji komentovat.

Naše fakulta působí směrem ven nejen ve vztahu ke generaci seniorů skrze Univerzitu třetího věku.

Poslední rok se soustředíme na středoškolské studenty, kteří jsou humanitně zaměřeni a mají vztah k divadlu. Ve spolupráci s Divadelní vědou MU jsme získali grant JMK pod názvem *#bud'jamák* a jde vlastně o dětskou univerzitu pro středoškoláky v rozmezí 16-19 let. Kurz je čerstvě za námi, s velmi kladným ohlasem, a proto plánuji požádat o víceletý grant, který by nám tuto „dětskou univerzitu“ pomohl ekonomicky zvládnout na požadované úrovni i do budoucna. Byl jsem velmi příjemně překvapený, že kombinace přednášek a praktických workshopů nalákala nejednoho středoškolského studenta až z Prahy či Ostravy.

Jsme samozřejmě připraveni plnit třetí roli univerzit i v aktivistických oblastech, ať již jde o záležitosti politické, sociální či klimatické. Myslím, že v tomto je prostředí naší fakulty vždy

velmi otevřené a dle možností i participující. Je to prakticky naše konfese i povinnost. Každý aktivizmus by měl však být podložen nejen teoretickým zájmem a euforickým nadšením, ale i hlubokou osobní participací zúčastněných.

Dlouhodobě zvažuji přeformátování výuky studentů programu Erasmus. Máme pro ně tolik speciálních předmětů, že prakticky mají zajištěnu zvláštní celosemestrální výuku v angličtině, což není na ostatních vysokých školách zcela obvyklé. Rád bych proto ještě více zkoncentroval pedagogický tým studentů Erasmu a výuku řídil způsobem obvyklým v našich ateliérech. V letošním roce jsme umožnili studentům realizovat semestrální herecký projekt s premiérou v divadle BuranTeatr, a to včetně dvou repríz. Na základě grantové žádosti pod názvem *Divadlo bez hranic*, jsme představení zpřístupnili vybraným skupinám cizinců žijících v Brně či Jihomoravském kraji a ohlas byl velmi kladný. Proto chystám i na tuto aktivitu víceletou grantovou žádost na Jihomoravský kraj. Již letošní rok proběhl v úzké spolupráci s JMK a dopředu mne mrzí, že výsledek práce letního semestru nebudeme moci z epidemiologických příčin prezentovat.

V této kapitole chci zmínit i náš Kabinet pro výzkum divadla a dramatu. Jeho působení je vedeno ve třech rovinách:

- 1) většina zaměstnanců se stala v posledních letech i našimi pedagogy;
- 2) všichni se podílejí na ediční činnosti fakulty;
- 3) velká většina řeší vlastní výzkumnou činnost.

Provázání výzkumu, výuky a umění je model, který nám jistě výhledově přinese mnoho užitečného. Musím říci, že kromě pozoruhodných titulů, které jsme v posledním roce vydali či vydáme, mne velmi těší návrat pozůstalosti pana prof. Bořivoje Srby do našich archivů, kterou hodlá náš kabinet zpracovat formou několika kritických publikací. Jde o návrat velkého dědictví, se kterým jsme si po odchodu pana profesora nevěděli rady, ale čas nám je přivál zpět, kam patrně nejvíce patří.

Kromě uměnovědných publikací bych ale také rád uvítal možnost publikovat v našem nakladatelství i původní krásnou literaturu. Máme mnoho píšících tvůrců a považuji za chybu je prakticky nepodpořit. Zde si kladu za cíl pokud možno vznik nové ediční řady.

V edičním kontextu ještě zmíním studentský časopis *Ateliér 205*, který byl ve svých počátcích podpořen právě Kabinetem pro výzkum divadla a dramatu a pod pedagogickým vedením Mgr. Jana Němce nám přinesl jedno z nejpříjemnějších tvůrčích překvapení závěru roku 2019.

V neposlední řadě do pedagogického pohledu směrem ven patří udílení čestných doktorátů. V obecné rovině můžeme říci, že Divadelní fakulta, s výjimkou paní profesorky Vášáryové, se svými čestnými doktory příliš nespolupracuje. Myslím, že nejde jen o titul čestný, ale také zavazující. Proto bych rád tuto nepřilíš pozitivní bilanci směrem do budoucna prolomil v souvislosti s udělením nového čestného doktorátu významnému norskému dramatikovi Jonu Fossemu. Datum čestného doktorátu bylo stanoveno na 11. 11. 2020.

Ekonomický pohled dovnitř

Strukturu odměňování zaměstnanců DF jsem přiblížil v „ohlédnutí“ a jen bych snad dodal, že celospolečensky standardizovaný poměr mezd a odměn, kdy pohyblivá složka se pohybuje na hranici 20 % mzdy, bych považoval za optimální i na Divadelní fakultě. JAMU se drží výrazně pod tímto procentem, zatímco jiné veřejné vysoké školy jsou v drtivé většině nad ním.

Ohledně definování pedagogického úvazku je stále více diskutováno zavedení tzv. funkčních míst, tedy modelu, který je běžný na mnoha evropských univerzitách a který určuje pevným číslem, kolik je zapotřebí docentů či profesorů pro konkrétní studijní program. Právě rozdíl mezi množstvím docentů a profesorů našich dvou fakult vytváří základ rozpočtového schodku v oblasti osobních nákladů mezi Divadelní a Hudební fakultou. Je-li reálné zavedení funkčních míst v následujících čtyřech letech, si netroufám odhadnout, je ale zapotřebí mít o tom povědomí a být připraven.

V oblasti financování naší umělecké činnosti je hlavním rozhodným orgánem kolegium děkana, které rozhoduje o podpoře mimořádných uměleckých projektů, a tak by tomu mělo být i nadále. Jedná se o činnost živelnou a nelze ji řídit jinak systémově. Kompetence ve vztahu k našim pravidelným dvěma divadelním jevištím bych rád stále více přesouval na výše zmíněnou Dramaturgickou radu divadel.

Do konce roku 2022 nám na JAMU souběžně poběží dva úspěšné Operační programy Výzkum, vývoj a vzdělávání, již několikrát zmíněné OPVVV I a II. První části se účastnily obě fakulty, v OPVVV II za JAMU participuje jen naše fakulta. Suma, na kterou Divadelní fakulta v souhrnném součtu dosáhne, atakuje úctyhodných 150 milionů korun. Péče o správné zpracování jak zakázek na technologie, tak naplnění úvazkové tzv. „soft skills“ části, je naším prvořadým ekonomickým úkolem. S první i druhou vlnou OPVVV jsou svázány naše akreditace bakalářských a magisterských studijních programů a zde je ekonomická, pedagogická i umělecká sféra velmi úzce propojena.

Kromě tradičních grantových podpor jsme byli v posledních dvou letech nebývale úspěšní v grantových žádostech na JMK. Máme vydatně podpořeny programy *#bud'jamák*, *Divadlo bez hranic* a *SETKÁNÍ/ENCOUNTER*, ve kterých bychom rádi pokračovali i v dalších letech.

V rámci Technologické agentury ČR máme tři fungující projekty, jež jsou také úspěšně realizovány. Vědecké projekty aplikovaného výzkumu TAČR musíme spolufinancovat. Proto je třeba jejich reálné množství pečlivě zvažovat, abychom je finančně zvládli. Na druhou stranu patří financování vědecko-výzkumných projektů mezi priority ministerstva školství a naše fakulta má velký zájem pracovat na „Artistic research“ projektech, především pak v rámci doktorských studií.

Ekonomický pohled ven

Je zcela reálné předpokládat, že současná kritická zdravotní situace se negativně odrazí na ekonomických ukazatelích celé České republiky. Proto očekávám, že jistý dopad bude mít i na veřejné vysoké školství, to umělecké nevyjímaje. Roky nárůstu a dohadování se, o kolik bude navýšen rozpočet vysokých škol, jsou patrně za námi. Nicméně grantové nástroje jako jsou programy Technologické agentury ČR, Grantové agentury ČR, Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, stejně jako nově připravovaný

Operační program Jan Ámos Komenský (chystaný pro léta 2021-2027) budou jistě nadále realizovány. Snaha o vícezdrojové financování naší fakulty neustane, musíme mít ale na zřeteli i zatím jen čistě verbální hodnocení mezinárodní evaluační komise, která u nás na počátku března pobývala. Ve své ústní rekapitulaci naznačila výsledky svého šetření, jež budou v rozpracované podobě předány JAMU na konci května. Jako jeden z hlavních rizikových faktorů směrem do budoucna uvedla, že naše provozní a řídicí lidské zdroje jsou na pokraji vyčerpání.

Jsme evidentně velmi úspěšní v získávání grantů na mnoha úrovních, ale cena, kterou za ně platíme, je leckdy příliš vysoká. Najít správný poměr mezi nadstandardní výkonností a prací tzv. „na dřevě“ je jedním z mých cílů pro nadcházející období. Umíme být úspěšní, musíme mít ale také možnost těžit se z dosažených výsledků. A potřebujeme příležitost, respektive dostatek sil, užít je správným způsobem.

Na závěr si dovolím malý údiv: „Kam se poděly poslední čtyři roky?“

Někde mi propluly mezi prsty a cítím po nich jen závan větru. Mají cenu mnoha desítek milionů korun, které přibýly na fakultu. Mají cenu mnoha stovek hodin osobního času věnovaného fakultě a potažmo celé akademii. Věnované těmi, kdo uvěřili ne snad mé osobě, ale spíše kdo pocítili sami za sebe, že je podstatné škole něco vracet a že díky tomu oni sami budou moci v budoucnu skrze ono osobní darování ledacos přijímat.

Divadelní fakulta nemůže existovat bez osobní investice nás všech.

Vím to dobře, a i proto jsem poslední čtyři roky byl permanentně akademické obci k dispozici. Nyní je tedy načase říci, proč a zda chci být děkanem ...

Proč chci být děkanem?

Tak asi otázka v případě kandidatury na druhé volební období nestojí. Spíše bych se měl ptát: Mohu být lepším děkanem? Nově zformulovaná otázka zní samozřejmě namyšleně, ale jejím hlavním obsahem je mé sebezpytné ohledávání, zda mohu přinést fakultě nový směr na další čtyři roky.

Mohu být zkušenějším, to jistě. Mohu se stále učit a snažím se o to. Mohu zdokonalovat, tříbit všemožnou podporu a směřování naší fakulty či akademické obce, přičemž obojí během posledních čtyř let krystalizuje dle mého názoru docela zřetelně. Vím však zcela jistě, že zvýšit svoji výkonnost nemohu, zde jsem na hranici obětování možného. Pokud však je akademická obec spokojena se směřováním a zárukami, které jsem jí během posledních čtyř let poskytoval, budu pokračovat v děkanské funkci skutečně rád.

Kdybych měl vyzdvihnout jednu osobní věc, kterou mi děkanování přináší, pak je to bezesporu poznávání sebe sama. Poměrně dlouho mi trvalo, než jsem dokázal přijmout obecně vžitou váhu či spíše tíhu děkanské pozice a začal jsem se v ní cítit o poznání přirozeněji. Nikdy bych před touto zkušeností nevěřil, jak rozdílnou váhu mohou mít slova a jak ruce svazující dokáže děkanství být. Myslím, že dnes coby děkan mohu být skutečně sám sebou, s vědomím všech svých kladných i záporných vlastností, a skutečně věřím, že jsem připraven.

Děkuji Vám za pozornost a přeji Vám všem pevné zdraví, Petr Francán, děkan DF JAMU.